

Kenniscafé over energiebesparingsplicht en producteisen

Systemair deelt kennis over EML en ErP

Er zijn wettelijke besparingsmaatregelen (EML) in Nederland waar bedrijven rekening mee moeten houden. Daarnaast is er Europese productwetgeving voor luchtbehandeling (ErP 2014/1253) waar fabrikanten zich aan moeten houden. Wat dit voor installateurs betekent, legde Systemair onlangs uit in zijn jaarlijkse Kenniscafé.

De fabrikant en leverancier van ventilatie- en klimaatbeheersingssystemen vindt het onderwerp belangrijk genoeg om zijn kennis te delen met klanten. Dit deed technisch adviseur Toine van den Boomen in mei tijdens lezingen op drie verschillende plekken in het land. Hij vertelde wat voor adviseurs, installateurs en andere marktpartijen belangrijk is te weten over de EML en de ErP.

Beide maatregelen zijn bedoeld om de CO₂-emissie terug te dringen en de klimaatdoelen te behalen. Vanuit de Europese wetgeving moeten per 1 januari 2030 alle nieuwe gebouwen emissievrij zijn, in 2050 moeten alle gebouwen dat zijn. Dat betekent dat er ter plekke geen uitstoot van koolstof meer mag zijn. De installatiebranche heeft dit mede op te lossen, stelt Van den Boomen in de lezing.

EML in de praktijk

EML is de wetgeving die Nederland heeft bedacht als antwoord op de Europese regelgeving (EBPD). In de EML staan erkende besparingsmaatregelen voor bestaande bedrijven en instellingen op het gebied van gebouwen, faciliteiten en processen. Als de klant een energieverbruik heeft van meer dan 50.000 kWh of 25.000 m³ aardgas per jaar, is hij verplicht om energiebesparende maatregelen uit te voeren die zich binnen vijf jaar terugverdienen.

Met name adviseurs en installateurs moeten op de hoogte zijn van de maatregelen die gelden voor de sector van de klant. Zij kunnen klanten dan actief adviseren over vervanging van verouderde ventilatoren en motoren, het toepassen van warmteterugwinning of efficiënte luchtbehandelingskasten (LBK).

Eigenaren én gebruikers van gebouwen hebben een energiebesparingsplicht. Het is heel lastig om af te wijken van de EML-methode. Er moet dan een alternatief aangedragen worden dat een gelijkwaardig of beter besparingseffect heeft en dat binnen dezelfde EML-categorie valt. Luchtbehandeling mag niet gecompenseerd worden met verlichting bijvoorbeeld. Controle op de EML ligt bij de 28 omgevingsdiensten in Nederland.

ErP in de praktijk

De ErP is een Europese maatregel, die voortkomt uit de Ecodesign wetgeving. Dit gaat over energie

besparen op productniveau voor nieuwe producten op de Europese markt. ErP staat voor Energy related Products. De installateur mag alleen producten gebruiken die aan de Ecodesign-wet voldoen: CE-gecertificeerd zijn.

ErP 2014/1253 beschrijft de efficiency eisen voor nieuwe ventilatie eenheden (VE's) die in de handel gebracht worden of in gebruik worden genomen. Zo moeten ventilatormotoren een minimale rendementsscore hebben, alle luchtbehandelingsunits moeten zijn voorzien van een regelbare warmteterugwinningsinstallatie (WTW) en die units moeten een bepaalde terugwinning behalen.

Een product dat in belangrijke mate is gewijzigd of gereviseerd kan gezien worden als een nieuw product. Als de installateur moet afwijken van de maatregel, moet hij dit goed documenteren. Controle op de ErP ligt bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Waar raakt de EML de ErP?

Bijvoorbeeld bij de verplichting tot warmteterugwinning bij (GD2) mechanische toevoer en mechanische afvoer met VE's. Een systeem met twee EVE's (Eenrichting Ventilatie Eenheid) wordt in de ErP ook gezien als een TVE (Twee-richting Ventilatie Eenheid). Een dakventilator is in de ErP ook een EVE.

Bijna alle maatregelen voor luchtbehandeling in de EML, GD1 t/m GD6, zijn wettelijk verplichte maatregelen, ook al is de project specifieke terugverdientijd groter dan vijf jaar. De terugverdientijden zijn door de overheid vastgelegd op basis van een vastgestelde prijs voor energie en gas. Dit is in de rekenmethode 21 cent per kWh.

“De installateur mag alleen producten gebruiken die aan de Ecodesign-wet voldoen: CE-gecertificeerd zijn.”

“Voor nieuwe producten is de Europese wetgeving leidend boven de nationale, dus ErP gaat boven EML.”

Toine van den Boomen

Waar men voor EML 2023 vanuit de inspanningsverplichting kon aantonen dat in een specifiek geval de terugverdientijd hoger was dan vijf jaar is dat nu vanuit de energiebesparingsplicht niet meer mogelijk.

Voor nieuwe producten is de Europese wetgeving leidend boven de nationale, dus ErP gaat boven EML. Bij verduurzaming van bestaande gebouwen mag elk land wel hogere eisen stellen. Hier gaat de EML boven de ErP.

Praktijkvoorbeeld

Een installateur krijgt de opdracht de verouderde LBK van een kantoorpand te vervangen. De klant gebruikt jaarlijks meer dan 50.000 kWh, dus valt onder de informatieplicht energiebesparing.

De oude LBK met motoren > 5,5 kW heeft geen warmteterugwinning (WTW) en draait continu op vol vermogen. De installateur adviseert een nieuwe unit met: WTW en EC-ventilatoren met vraaggestuurde regeling (CO₂- of aanwezigheidssensoren). Energetisch het beste advies en conform de toelichting van RVO voor LBK's zonder WTW die ouder zijn dan vijftien jaar. De nieuwe LBK moet voldoen aan de Europese ErP-richtlijn.

De klant voldoet aan de Wet milieubeheer, bespaart structureel op energiekosten én voldoet aan de nieuwste productnormen. De installateur laat zien dat hij op de hoogte is van wet- en regelgeving en adviseert proactief, een duidelijke meerwaarde in de markt.

Echter de totale kosten voor volledige vervanging zijn significant en er is een grote kans dat de klant die niet zomaar op kan brengen. Dan moet volgens de EML 2023 warmteterugwinning toegevoegd worden aan de bestaande LBK en de oude indirect gedreven ventilatoren moeten vervangen worden door nieuwe direct gedreven ventilatoren met minimaal IE4 motoren. Omdat de ErP dit gereviseerde product ziet als een nieuw product, is het raadzaam deze aanpassing uit te voeren conform de ErP-eisen.

ErP wordt ESPR

ErP wordt naar verwachting in 2027 ESPR. Dat staat voor Eco-design Sustainable Products Regulation. Dit kijkt naar: het digitale productpaspoort, recht op reparatie, het gebruik van zorgwekkende stoffen (*substances of concern*) en milieuproduktverklaringen (EPD's) op basis van een volledige levenscyclus analyse (LCA).

Systemair

Systemair NL maakt onderdeel uit van het Zweedse concern Systemair Groep. Systemair is fabrikant en leverancier van het meest complete én flexibele assortiment in ventilatie en klimaatbeheersing met vestigingen in 51 landen. Of het nu gaat om een ventilatieconcept voor een school, een zorginstelling, een bedrijfsgebouw of een parkeergarage; de experts bij Systemair kennen de omstandigheden en weten wat belangrijk is.

Systemair Nederland is gevestigd in Harderwijk en Waalwijk. In de fabriek in Waalwijk worden de modulaire luchtbehandelingsunits gefabriceerd en in Harderwijk verkoopt het bedrijf vanuit het warehouse zijn handelsgoederen en assembleert het ventilatoren. ■